

1996., 2005 сылларга республика бастыг хаһыата

Улуус баһылыгын муньабыттан бэлиэтээһиннэр

Ис дьыала отделыгар 3 сотрудниктан састааптаах ППС (патрульно-постовая служба) тэриллээ, бу сулууспа кизэ 4 ч. түүн 12 ч. диэри күннэтэ рейдээр сылдыа. Маны таһынан санга дьэ улуус кириэх-тээһинэн начальнигы тыылга көмөлөһөөччү диэн штат көрүлүбүт.

Баһаарынай сулууспа начальнига И.В. Колпашников уонна баһаарынай надзор начальнига Н.А. Парников 2008 с. түмүктүүр 4 күннээх муньааха куоракка киирэллэр. Баһаарынай сулууспа аата уларыбытынан дуоһунаска аныр туһунан бирикээс начальник И.В. Колпашниковка эрэ тахсыбыт, атыттарга бирикээс тахса илик. Коми республикатыгар кырдыгастар интернатка умайан элбэх киһи өлбүтүнэн баһаарынай надзор начальнигар Н.А. Парниковка бары интернаттары бэрэбиэркэлииргэр соруудахтанна.

Улуус баһылыгын 1-кы солбуу-ааччы Н.В. Слепцов ааспыт нэдиэ-лээ Бүлүү куоратыгар Манчаары оонньууларыгар бэлэмниинэн си-бээстээн бара сылдыбыт, спорт-сменнар түһэр, аһыыр сирдэрин бы-наарсыбыт. Ол курдук биһиги спортсменнарбыт Бэстээх 2-с оску-олатыгар, стадионун олох чугас сиргэ түһэр буолбуттар. Биһиги улууспут делегациятыгар Бүлүү сбербаана уонна Тыылгына нэһи-лик сыйһарылыбыттар. Оонньу-уларга кыттарбытыгар 2,5 мөл. солк. көрүлүбүт, эбии харчы көрүлүөхтээх. Делегацияга 84 киһи, ол иһигэр 65 спортсмен кии-риэ.

Олунньу 4 күнүгэр правитель-ство председателин 1-кы солбуу-ааччы В.Б. Грабцевич Нам улууһу-гар тахсан тутуу министерствотын уонна ОДьКХ объектарын кытта билсээ. Нэһиликтэргэ сылдьан сана тутуллубут, саҕаламмыт объектары көрүө. Улуус дьаһал-

тата КСК-ны, поликлиниканы, 2 Хо-мустаахха, Үөдэйгэ орто оскуола-ры уонна хас да кварталнай котель-найы туруорсар былааннаах.

Ааспыт бэстэинсээ баһылыгы тутууга, промышленноска солбуу-ааччы Г.В. Гуляев Түбэ нэһиликтэргэ сылдьан гаастааһын үлэтин билси-бит. Түбэ муус устар 27 күнүгэр-Республика күнүгэр гаас уота умай-яхтаах дьээн былаанна киирбит.

Улууска эпидемиологической балаһыанна ыарахан. Ол курдук листик, сифилис, аһаҕас сэллик, сальмонеллез ырыылары бэлиэ-тэммиттер. Хамаатта орто оскуо-лата тымныы, онон сибээстээн ба-һылык солбууааччыта Г.В. Гуляев салайааччылаах комиссия тийээн бу оскуоланы бэрэбиэркэлиэ.

Үп кризисинэн сибээстээн шта-ты сарбыылар тахсалларынан дьарыктаах буолуу кииниттэн нэди-элэ аайы даннайдары көрдүүлэр. Онон сибээстээн үлэһиттэрин сокра-щениега ыһыттыт салайааччылар даннайдарын биэрэллэр ирдэнэр. Үлэтэ суохтар пособиелара 90 солк.убайынан үрдэбит, урут 1100 солк.эбит буоллаҕына, билигин 1190 солк.буолбут. Киин директора В.И. По-пов иһитиннэрбитинэн, сотору-сото-ру 40-50 үлэтэ суох киһи кэлэн учу-окка турар.

В. РЫКУНОВА

Хайдах олордугут, ыаллар? НЭҢИЛИЭКТЭРГЭ ТУТУУ ТЭТИМИРЭР

Сир музейын үбүлүөйүн тэрээһинигэр үлэлиэхтээх комиссия бигэрэммит. Онно улуус баһылыга А.И. Ильин, Сир музейин ди-ректора Г.И. Кривошапкин, Никольскай нэһилигин баһылыга Д.Г. Шелковников, улуус экономикаҕа салаатын начальнига Л.Н. Пет-рова анаммыттар. Тутууга анаан 425 тыһ. солк., смета оҥоһуутугар 320 тыһ. солк. көрүлүбүт. Тэрээһин былаана музей үлэһиттэрин, культура управлениетын кытта оҥоһуула сылдыарын аһыннылар.

Ууга барбыт олохтоохторго анаан атылаһылыбыт от тийэи-тигэр тендер көрүлүнэн баран, баччаанга диэри ытылла илигэ билиннэ.

Үлэ миэстэтэ көстүбөккэ, аныгы олох ирдэбилинен сөп түбэ-ниннээн А.Г. Шапошникова индивидуальной предприниматель буола. Нам сэл. ас-үөл маҕаһынын аһан үлэ-хамнас үөһүгэр сыл-дьар. Оҕолоро улаатаннар, оскуоланы бүтэрэн, үөрэххэ барар-кэ-лэр түбүгэр түһүөхтэрэ турда. Кинилэргэ көмөлөһөргө, оҕолору үөрэттэргэ улахан сорук турар.

Сылгы иһитинэн дьарыктанар И.И. Герасимов салайар хаһа-айыстыбата 18 сыгыны, ол иһиттэн 11 биэни иитэн, көрөн-харайан турар. Быйылгы оттообут отугар эбии, былырынныгы өҥ дьыл бый-аһыттан сомсубут, кур ото эбилик буолан, кыстыгы этэнгэ туору-ур туруктаах.

Өрүү да буоларын курдук, быйыл да нэһилиэк хаһыакка сурут-тарыта аһыах. «Энсиэли» хаһыапытыгар баара-суоҕа 14 киһи суруппут, «Саха сирэ» — 5, «Кэскил» — 7, «Кыым» — 9, атын 5 хаһыакка биридди киһи суруттарбыттар. Сурутуу аһыаһын бири-чинэтинэн почтальон миэстэтэ көрүлүбүтэ буолар.

Ленинград куорат блокадаттан босхоломута 65 сылыгар анал-лаах тэрээһингэ биэр дойдутаахпыт Е.Г. Протопопов олоһун, оҕоло-рун, сиэннэрин тустарынан матырыйаал хомуллан бэлэмниэх-тээһин торумнаабылар. Улуу Кыайы 65 сылын көрсө нэһилиэккэ пааматыннык оҥоһуллуохтаһын бэлиэтээтилэр.

Нэһилиэк спорка инструктора В.И. Олесов билиһиннэрбитинэн, кэлэр үй ортоугар, а.э. олунньу 14-15 кк. Партизан уонна Николь-скай олохтоохторун икки ардыгар спорт сэттэ көрүнгөр табаарыс-тыы көрсүһүү буолара былааннаар.

Т. НИКОЛЬСКАЯ

Таллан Бүрэ 100 сылынан ХОРСУН ДЬОН ХОҥООНЬУТА

Тохсунньу 30 күнүгэр, Бөтүг нэһилиэгэр биэр дойду-лаахпыт, саха билиилээх поэта, дьонун учуутал, педагогич-ескай династияны төрүттээчи, Саха Республикатын культу-ратын үтүөлээх үлэһитэ Ефрем Степанович Сивцев-Тал-лан Бүрэ төрөөбүтэ 100 сылын бэлиэтир үөрүүлээх түгэн бастагы түһүмэз олус сэргэхтик, долгутуулаахтык элбэх киһини түмэн ыһырыгыт буолан ааста.

Быйылгы 2009 сыл Е.С. Сивцев-Таллан Бүрэ аатынан улууспутугар атаарыллыа. Онон үбүлүөйдээх сыл саба-ланытын үтүө быһыыга-майгыга бэлиэти Бөтүг санга, тупсабай культураны дьэтигэр поэт биэр дойдутаахтара, хаан-уруу аймактара, оҕолоро, сиэннэрэ, биергэ үлэлээ-бит үөлэннээхтэрэ, үөрэппит оҕолоро, ыһырыллан кэл-бит ыалдыттар кэлэн поэт олоһун, айар үлэтин, дьонго-сэргэзэ саас-сааһынан арыталаан олус интэриһинэй, со-нун ахтыылары оҥортоотулар, иһирэхтик-истинник эбэрдэлээтилэр, баҕа санаа бастыгын салайдылар.

Хоһоон аһааччы хомойой хоһоонунан, ырыаһыт эри-эккэс ырыатынан, үгүкүүһүт имигэс үгүкүүтүнэн иэйэ-ку-ойа үөрүү кыттылаахтарын эбэрдэлээтилэр. Ол курдук, үөрүүлээх түгэнгэ мустубут дьону улуус алгысчыта, СР культураны туйгуна Д.И. Кривошапкин аал уоту аһах-тан Үрүг Айыларга үгэн-сүктэн көрдөспүтүн, арчылаа-бытын кэннэ нэһилиэк баһылыга П.И. Бужакин, «Нам улуу-на» МТ баһылыга А.И. Ильин, Е.С. Сивцев-Таллан Бүрэ үбүлүөйүн республикаҕа тэрийэн ытыгыга комиссия пред-седателэ, Саха Республикатын Правительствотын предсе-дателин солбууааччы Ю.С. Куприянов, саха народнай су-руйааччыта, поэт С.Т. Руфов, СГУ филологияҕа кафедра-тын доцента П.С. Сивцева уо.д.а. эбэрдэ тыллары этиилэр.

Бу бэлиэ түгэнгэ кэлбит, мустубут Таллан Бүрэ оҕоло-ро, кийимиттэрэ, күтүөттэрэ, сиэннэрэ, хос сиэннэрэ бар дьон иннигэр тахсан бэйэлэрин мөссүөннэрин, утум саба-ланытын, уруу-хаан тэнийитин билиһиннэрдилэр. Аҕала-рын үтүө аатын умнубакка өрүү ааттыы, үйэтигэ, кэриэс-ти сүлдүр биэр дойдутаахтарыгар махтанан туран сити-һилээх үлэни, үөрэһи, дьоллоох-соргулаах олоһу баҕардылар. Онтон Талланнар олохтообут үгэстэрин са-лаһан аҕаларын аатынан стипендияны Е.С. Сивцев-Таллан Бүрэ аатынан Бөтүг орто оскуолатын 11-с кылааһын үөрэнээччигэр Наташа Тыгеноваҕа мустубут дьон дох-сун ытык таһыныларын доһуоһунан туттардылар.

Учууталларын үбүлүөйүн үөрүүтүн үксэтэ кэлбит киһи талааннаах үөрэнээччилэрэ Семен Окочешников, Валери-ан Емельянов Петр Тобуруокап хоһоонноругар бэйэлэрэ айбыт «Сурук» уонна «Сымнаас илии мооньугун куу-һу» диэн нарын ырыаларынан биер ыллаан, биер баянга оонньоон эбэрдэлээбиттэрин дьон олус астына иһиттилэр. Онтон биһиги бары ытыктыыр суруйааччыбыт Семен Ру-фов Талланга сыйһаннаах ахтыы оҥордо уонна Сүдү убайыгар анаабыт «Таллан поэзиятын дьээтэ» диэн субу аҕай суруллубут «буруоһу» сылдыар хоһоонун бэлэх ууна иһитиннэрдэ.

Онтон үбүлүөй иккис түһүмэз оскуолаҕа ытытылы-на. Онно оскуола коллектива, улуус, нэһилиэк дьаһалтала-ра турунан олоххо киллэрбит суруйааччы олоһун, үлэтин сырдатар музейдарыгар сылдьан хомуллубут матырийа-аллары көрдүбүт-иһиттибит. Ону сэргэ, ыалдыттар поэт айар үлэтин, дьарыгын, олоһун, төрдүн-уһун ырытар кылаас чаастарыгар сырыттылар. Ити кэннэ толору астаах остуолларга ыһырыллан, чөчөгөй үүттээх иһи чэйи иһэ-

иһэ үтүө киһилэрин үйэтигэн, истинг-иһирэх тылынан ах-тан-санаан ыллылар. Элбэх сылаас-сырдык ахтыылар би-ригэ алтыһан үлэлээбит, олоһу үөлэннээхтэрэрин, үөрэппит оҕолорун утуу-субуу оҥоһуллан истэ. Сэрэби долгутар, сүргэни көтөбөр эгэлгэ кэрэ ырыалар манна эмиэ долгунура кутуллунулар.

Эбэртэн кизэ улуус киинин А. Шестаков аатынан культура дьэтигэр үбүлүөйдээх тэрээһин үөрүүлээх чаа-на салгыы ытытылына. Ону улуус баһылыгын солбууаач-чы, Таллан Бүрэ үбүлүөйүн комиссиятын председателэ Н.В. Слепцов илээн-сабалаан ытта.

Манна Саха Республикатын Правительствотын пред-седателин солбууааччы Ю.С. Куприянов, «Нам улууһа» МТ баһылыга А.И. Ильин, саха народнай суруйааччыла-ра Наталья Харлампьева, Семен Руфов, суруйааччы Павел Харитонов-Ойуку, поэт Николай Рыкунов кэргэнэ Е.И. Ры-кунова, Таллан Бүрэ сиэнэ Аина Сивцева, уола Т.Е. Сив-цев, Бөтүг орто оскуолатын директора М.М. Осипова ахтыылары оҥордулар, эбэрдэлэри эттилэр. Онтон нору-от уус-уран айымньытын кыттылаахтарын күүһүнэн киэн программалаах эбэрдэ кэнсэри көрдүбүт.

Бу үтүөкэн доһуоннаах түгэнгэ эпсэн биһиги намнар бары олус сүгүрүүр ытык киһибиһин саха тыллаах эрэ бары кэрэхсир суруйааччылар Семен Данилов, Сера-фим Кулачиков-Элэй араас кэмгэ Таллан Бүрэ киһи дэ-нэр ис дьинин, айылбаттан бэриллибит сөбүмэр талаанын үрдүктүк сыаналыылларын, ыһыналларын туһунан эти-һин улуус дьонугар билиһиннэрэбин.

«Поэттар син өрүстэр курдуктар. Сорохтор «Илин Сибири уутун ирдээн туран иһир тардан» улуутуйал-лар. Улуу Өлүнэ курдук сүдүлэр, кыахтаахтар, аргы-ый аҕай аһаатта усталлар. Сорохтор чычаас буолан баран бэйэлэригэр дьүөрэтэ суохтук тыаһылар ууһу-улар, айдаараллар. Кинилэр таас харгыларга маарын-ныыллар, сорохтор, дьэп-дэнькир, сып-сырдык, Амма эбэ уутун курдук күндэлэс айылгылаахтар... Мин итин-ник санааба кэлэбин, Кутунахтыыр арыыга Таллан Бүрэ-ни кытта саалыы сылдьан.

Поэттар син биэр өрүстэр курдуктар...» («Хотугу сулус» 70 сыл № 9).

«...Таллан Бүрэ хоһоонноро мин төбөбөр киирэл-лэр. Кинилэр эмиэ дьонуннаахтык дуораһыаллар, сөҥүк сөҥөдүйэллэр...»

«...Айыла биэрбит дьөбүрүн дөбөнүк таба тайа-нан, хара маннайгыттан киһини кэрэхситэр хомойой хоһооннорунан кыахтаахтык сабалаан, бастаан онкул-ласпыт абааччы тапталын бэрт дөбөнүк ситиһэл-лэр...» С. Данилов.

«...Таллан Бүрэ айар үлэтигэр саха норуотун фоль-клорун, нуучча улуу классиктарын, саха бастагы уонна билигин суруйааччыларын үтүөкэн утумнара көстөр. Ефрем Степанович хоһоонноругар уонна ордук чу-олаан поэмаларыгар, остуорууа, олонхо уонна сүүрүгүрэ турар олох чахчылары, арыт олох тыыс кырдыга уонна үөрүүтэ-көтүүтэ кынаттаах романти-ката дьүөрэлээһин, биер сомоҕо күндү таас буолан күлүмүрдүүлэрэ.»

«Таллан Бүрэ — саганы аһааччы, новатор. Кини саха литературатыгар, саха тылын чокуурун саған, сага уоту — кыымы күөдүтүн таһаарда.» Элэй бу строка-лары Таллан Бүрэ 60 сааһыгар анаан суруйбута. Иннокентий ИВАНОВ

Үөдэй нэһилиэгин дьонно өр кэмгэ туруорсубут спорт. саалала-рын тутууга олоххо киирэр үлэтэ сагалана. Урукку баһылык И.А. Зырянов үлэлиир кэмнэригэр 600 тыһ. солк. көрүлүн «Үгүө дьы-ла» хамсааһын чэрчитинэн матырийаал кэлэрин ситиспитэ. Би-лингги баһылык С.В. Ядрев бу үлэни олохтоохтук сағалаан эрэр. Ол курдук Дьокуускайтан «Заречестрой» тэрилтэни кытта дуо-габардаһан А.В. Алексеев салайааччылаах 4 киһилээх биригээдэ спорт. саала каркаһын танан бүтэрдилэр. Олохтоохтор мантан сүргэ-лэрэ көтөбүллэн ытытылар суботунуһуктарга тахсар былааннаах туруна сылдыаллар.

Өссө биэр үөрүүлээх сонунунан санга ДПО дьээтэ арыллан эрэ-рү буолар. С.М. Ядрев салайааччылаах биригээдэ дьэ, гараж ту-тууна сағалаата. Онон үөдэйдэргэ социальнай тутуулар бастагы хардыылары сыл сағатыттан тэтимнээхтик, эрчимнээхтик сағалам-мыттарга кэрэхсэбиллээх.

А. СЫСОЛЯТИНА

Үөрэх эйгэтигэр СЫЛЫ — СИТИНИ КӨТӨЛМӨӨХ

Республика президенин елкатыгар улуустан 19 үөрэх, обще-ственной үлэ, спорт бастыгнара кыттыны ыллылар. Россия пре-зиденин кылаабынай елкатыгар Нам улуустаағы гимназиятын 11-с кылааһын туйгун үөрэнээччигэ Оля Спиридонова сылдыар чиэскэ тигистэ.

«Мин депутат эбитим буоллар...» республикатаағы айар үлэ кон-курса балаһан ыһыттан сағалаан, бу күнүгэ түмүктэннэ. «Ил Түмөн» парламентскай хаһыат суруйарынан, конкурса барыта 374 үлэ 22 улуустан уонна Дьокуускай куораттан киирбит. Дьүүлүүр сүбэ Ил Түмөн муньах председателэ В.Басыһов, парламент наукаҕа, үөрэх-хэ, культураҕа уонна СМИ-гэ комитетын председателэ Е.Х. Голома-рева, үөрэх министри Ф.В. Габышева уо.д.а. барыта 7 киһиттэн саста-алтаах үлэлэри көрдүлэр. Түмүккэ кыра, улахан кылаастарга бөлөхтөрүнэн 3 лауреат, 3 дипломант ааттаннылар. Биһиги улууспу-ттан 30 үлэ кыттыгыттан улуустаағы гимназия 10 кылааһын үөрэнээччигэ Тома Игнатьева дипломант үрдүк аатын ылла.

Аныгы үйэ Интернет ситимин нөҥүө араас дистанционнай күрэхтэһиилэр ытытылаллар. Маны булан, хасыһан, таба тайанан кыттыы — эмиэ туспа үлэ көрүнэ. Бу хайысаҕа Нам 2 №-дээх орто оскуолатын хайгыахха сөп. Бу оскуола учууталлара дистанци-оннай тэрээһиннэргэ бары да кыттар, ситиһиллэнэр буолан эрэл-лэр. Ол курдук, күһүнгүттэн сағалаан 3 маннайгы кылаастар «Со-крат» норуоттар икки ардыларынаағы математическай олимпиа-дага кыттыгыттар. Конкурс тэрийээччилэрэ Израиль, МОРЦ 3 турдаах күрэх түмүгүнэн, аһардас 1 «в» кылаастан Ударин Антон, Павлов Родион, Попов Стас «Полная победа» (кыл.салайааччыта П.Г. Ноговицына) номинацияҕа тигистилэр.

Сага дьыл үүнүүн эрэ иннинэ, өссө биэр үөрүүлээх сонуну үөрэ-нээччилэригэр ағалдылар. Үөрэх министерствотын тэрийитинэн ытытылыбыт республикатаағы «Олонхо — мин тулабар» уруһуй күрээр улууспутуттан 3 оҕо миэстэлэстэ. Нам оскуола -саадын 2-с кылааһын үөрэнээччигэ Готовцева Наташа, Хатын Арыы орто ос-куолатын 6-с кылааһын үөрэнээччигэ Гаврильева Аня, Нам 2 №-дээх орто оскуолатын 4-с кылааһын үөрэнээччигэ Федоров Айсен кыайылаахтарынан ааттаннылар. Оҕолор нағараадаларыгар сото-вай телефоннары, DVD плеери тутан, үөрүүлэрэ улахан.

М. ИГНАТЬЕВА, үөрэх управлениета

Сагарбат буолуохха сатамат

ХАЙДАХ УУНУ ИНЭ ОЛОРОБУТҮЙ?

(Фоторепортаж)

Бу өрүскэ тобуллар Дьокуускай кирдээх уута хан-нык да биологической ыраастаныны барбат. Сүүрүк хоту биһиэхэ тийэн кэлэр. Ону биһиги инэ олоробут. Намнаабы Роспотребнадзор көрдөрүүлэринэн, иһэр уубут хаачыстыбаа эшпизттээбэт буолан, араас сыстыганнаах ыарыылар сыллата эбиллэн иһэллэр. Холобура, 2007 с. түмүгүнэн улууска эпидемиологическэй ба-лаһыанна мөлтөх. Вируснай гепатит, педикулез, эхи-нококкоз эбиллибиттэр. Улууска гепатит А-нан ыалдьы республикатаабы көрдөрүүнү 22,4 бырыһыа-нынан куоһарар. Маны сэргэ, биир улахан проблема-нан, инфекционной ис ыарыыларын көрдөрүүтү үрдүгү буолар. 2007 с. бу ыарыылар 99 бырыһыанынан үрдээ-биттэр, барыта 32 киһи ыалдьыбыт.

Эмиэ бу сылга биллибэт төрүөттээх ис ыарыылары 95,2 бырыһыанынан, гепатит А 100 бырыһыанынан үрдээ-биттэр. Бу ыарыы: Партизанска — 1, 2 Хомустааха — 1, Намга — 2, Үөдэйгэ — 1 бэлиэтэммит. Улууска эпи-демиологической турук паразитарнай ыарыылар көрдөрүүлэринэн үчүгэйэ суох. Ол дифиллоботриоз, лямблиоз ыарыылары кытта сибээстээх. 2007 с. дифил-лоботриоз 51 бырыһыанынан үрдээбит, 2008 с. лямблиоз эмиэ булуллубут. Ааспыт сыл 6 ыйын түмүгүнэн 4993 киһи көрдөрбүтүтүн, 68 киһиэхэ дифиллоботриоз бу-луллубут, ол республикатаабы көрдөрүүтүн 3,4 төгүлүнэн үрдүк. Нэһилиэнньэ бу ыарыыга араас ба-лыктары (тугунуок, чыыр, омуль, сордон) сиикэйдии сиириттэн хаптарар.

Уубутун Өлүөнэ салаатыттан уонна 7 күөлтөн иһэн олоробут. Бу источниктар ханнык да санитарнай-эпи-демиологической көрдөрүүгэ эшпизттээбэттэр, анал ырааһырдыы эрэ кэнниттэн туттулар туруктаахтар. Намна Тулукпутун ылан көрөр эбит буоллаха, нэһи-лиэктэн 5 км тэйиччи сытар, орто диригэ 5,2 м, сүүрүгүн түргэнэ сөкүүндээ 0,24 м. Сыллата, орто уонун 62,0 тый. кубометр уу баһыллар. Мантан түөрт нэһилиэк: Нам, Аппааны, Граф Бирэргэ, Кыһыл Дэрэбинэ аһаан оло-роллор. Биллэн турар, ууну ырааһырдар, ыраастыыр ханнык да установка суох. Ый ахсын лабораторнай чин-чийи ытытылар. Химическэй анализтар көрдөрүүлэ-ринэн, уу дьүһүнүнэн уонна дьэнкирэ суоһунан 2-3 төгүл нуормага сөп түбэспэт. Бу курдук уубут кирдээ-һин, нуормага эшпизттээбэтин туһунан баар чакчылар-га олобуран төһө баһарар холобурдуохха сөп. Онтон ха-нан ыраас ууну иһэбит?

Роспотребнадзор начальнига Л.И. Ильина ааспыт сылга «Ыраас иһэр уу» диэн тус сыаллаах муниципаль-най программа онорон улуус мунһаабын көрүүтүгэр түһэрбитэ. Бу программа 2009–2013 сс. улууну ыраас, ха-ачыстыбалаах иһэр уунан хаачыйар туһуттан тугу оноруохха сөбүй, ханнык уустук проблемалары туора-тан нэһилиэнньэни ыраас уунан хаачыйабыт диэн ис хоһоонноох, ыллыктаах санаалардаах үлэ. Программа, билингитэ, үөрөтүллэ сылдьар.

Маны таһынан, түгэн көһүннөр эрэ, Роспотребнад-зор улуус баһылыгыттан сағалаан, нэһилиэк баһылык-тарыгар тийэ уу санитарнай туругун, ыраастанытын туһунан араас ис хоһоонноох информациялары иһитин-нэрэ, бизэрэ олорор. Лена Ильинична этэринэн, респу-блика салалтатын кэтэспэккэ — манаспакка суһаллык бэйэбитигэр ууну ыраастыыр фильтр туруоруохпутун наада. Ол, биллэн турар, элбэх үбү-харчыны эрэйэр. Күн бүгүн кинилэр уу дьыалаларыгар департаментга про-грамма суруйан, көмүскээн федеральной программага аһаран үп-харчы көрдөрөр соруқтаахтар.

Онон бу барыбытыгар сыһыаннаах улахан проблема биир киһи, общественность эрэ санаатын курдук хаа-лыа суохтаах. Ол туһуттан сангата суох олурумүохха, доруобуйабыт, инникибит туһугар хайа сатанарынан кыһалҕабытын этэн-тыһынан биллэриэххэ.

Бэлэмнээтэ Л. УВАРОВСКАЯ

P.S. Убаастабыллаах ааҕаччыларбытыттан бу маты-рыяалга сыһыаннаах санаагытын кэтэһэбит.

Бу хорууда устун кирдээх уу Лена өрүс диэки сүүрүүрүбүтүнэн барар.

Дьон сүөргүлээбэтин диэн быһыылаах — өрүскэ чугаһырыгар аны турба устун сүүрүүрдэр.

Куорат фекальной уулар өрүскэ түһэр сирэ хайдахтаах да томороон тымныларга тонмот.

Ити курдук өрүс сүннүн батыһан, сүүрүккэ оҕустаран Дьокуускай бүттүүнүн кирдээх уута биһиги диэки түһэ туар.

Куорат кирдээх уутун тийбит массыналар Даркылаах биэрэгэр кэлэллэр.

Бу фекальной уулары сүөкүүр станцияга күнгэ 50 массынага тийэ ағалаллар.

Кирдээх уу сүөкэнэр станциятын сорох байыаннай объектардааҕар кырадытык маньыллар.

Массыналар кэллилэр да фекальной уулары анал хоруудага сүөкүүлэр.

Үөдэйгэ оскуола котельнайа хаһан тутулан үлэлиэбиттэн (40-ча сыл) элбэх киһи сыратын ыллаба, элбэхтик тоннобо-хаттаба. Ангарда тыа дьонун тулуурдарынан, үлэһиттэринэн бу бүгүн айылҕа «күөх төлөнүн» уматан туһанар үйэбэ кэллээ...

Чобунан оттуу үөдэйдэргэ номнуо ааспыт үйэ көстүүлэрэ. Олох онук балысханлык сайдар. 5-6 сыллаа-быта үөдэйдэргэ гаас тийэ диір киһи суобун кэриэтэ этэ. Улуус атын нэһи-лиэктэригэр үлэ барара, оттон сылын аайы халаан уута урдүнэн охсор сиргэр онук үлэ барыа диэн ким да төбөтүгэр-манҕатыгар оҕустарбата. Ону баара 2005 сыллааха гаас кэлэн, котельнайдар, ону таһынан ыаллар бары, гааска көһөн, улууска биір бас-такынан 100 % гаастаннылар. Дьон итиэхтин сылдыбыт баға санаата ту-олан сирэйдин сырдаата, дууһалыын чэлчээтэ...

Бүгүн биһиги сыал-сорук онгостон үөһэ эппит оскуолабыт котельнай-гар бара сырыттыбыт. Дьуһурунай оператор Эверстов Николай Афана-

Х а а ч ч ы ы ы э й г э т и г э р ИТИННЭН ХААЧЧЫЙЫ МААСТАРА

сьевич, уруккуттан билэр киһи быһы-ытынан, үөрэ-көтө көрүстэ. Котель-най иһэ олорор дьэ курдук ып-ыра-ас, ханан да быыл сыстыбыт сирэ суох - барыта сотуллубут. Икки улахан гер-манскай хочуоллартан биэрэ эрэ үлэ-ли турар. «Иккиһин холбуурга на-адыйы суох. Биір да сөп онгорор,» - диір оператор.

Николай Афанасьевич бу оскуола котельнайыгар 1991 сылтан үлэлиир. Оттон 2005 сылтан гааска көһүөхтэ-риттэн эмиэ манна газооператорынан халбаннаабакка үлэлиир. Онон бэйэ-тин туһугар эмиэ ветеран. «Хочуол-лар үс сыл устата энкилэ суох үлэли-иллэр. Ааспыт сайын арай подпитка но-суоһун эрэ уларыппытыт,» - диір.

Бу котельнайы олох «нуултан» онгорбут фирманан «Северная техно-логия» ААО буолар. Кини генераль-най директор Попов Игорь Владими-рович билигин да Намы кытта сибээ-

һин тутан олорор. Оччолорго толо-роочу директорууан Елизаров Сер-гей Васильевич, кылаабынай инже-неринэн Житник Игорь Владимирович диэн дьон да быһытынан, специали-стар да быһытынан бэртээхэй, киһи ангар өттүлэриттэн көрөн астынар дьонноро үлэлээбиттэрэ. Олор хаачы-стыбалаах үлэлэрэ — бүгүн биһигини, бары объектарытын итинэн хааччы-ан олордобо. Бу фирма Намга уоп-сайа 5 улахан котельнайы Хатырыкка, Бөтүнгэ, 1 Хомустааха, Үөдэйгэ, Искраба уонна биір модулу Модукка онгорбута. Бу алта объект алтыан туох да энкилэ суох үлэлээтилэр, үлэли-тураллар уонна үлэлиэхтэрэ диэн эрэл-лээхпит. Киһи барыта, фирма барыта бу дьон курдук тустаах үлэлэригэр э-пизитинэстээхтэрэ, үрдүк хаачыстыба-лаахтык топороллоро буоллар, биһиги олохпут быдан инки хардылаабыт буолуо этэ. Туох да дьэ, үлэбэ сыһы-

ан уларыйда. Уларыйда үчүгэй өттүгэр.

... Ити кыра собуустук тизмэбиттэн туораан ыллыбыт. Николай Афа-насьевичтан: «Төһө элбэх объекгы сы-лытабытыт?» - диэн ыйыппыппар, ки-һибит биір-биір тарбаһын бүк баттаан уончага тиэртэ быһыылаах. «Улахан оскуола, начальнай оскуола, спортзал, кулууп, интернат, мастарыскай, му-зей, икки гараж уо.д.а.» - диэн ааған лабырбатта. Итичэ үлүгэр объектар бары биір котельнайтан ититиллэ ту-раллара чакчы улуу дьыала. Маныаха оператордар Гаврильев Николай Васи-льевич - ыстаарсай, Эверстов Николай Афанасьевич, Алексеев Дмитрий Пет-рович, Владимиров Николай Николае-вич туустаах үлэлэригэр үрдүк эппиэ-тинэстээхтэрэ, биллилэрэ-көрүүлэрэ дьыаланы онгорор. Кытаанах бэрээ-дэж, газовай котельнайга үлэлиир бары инструкциялары толоруу, билини күннэтэ бэрэбиэркэлээн көрүү, ону

хангаты — бүгүнгү сайдыылаах кэм газооператорун күннээби үлэтэ. Оскуола директора А.И. Барашковтан итинэн хааччыыга туох санаалаабын ыйыта сырыттым. Анатолий Иванович үчүгэйтэн атыны тугу да эппэт. Хара манҕайгыттан кини коммунальщик-тары кытта биір тылы булан үлэлиирин манна аһар тобоостох. Ону таһынан оскуолага икки сыллаа-быта капиталнай өрөмүөнү ыһтан, сөптөөх «тепловой контур» онгорбу-та чуолкай. Онон бу оскуола улууска биір бастакынан үчүгэй хаачыстыба-лаахтык өрөмүөннэммит оскуола ди-этэххэ, арааһа, ким да утарыа суога.

Дьэ, бу курдук барбыт сыалбы-тын ситэн, көрбүппүттэн, билби-пититтэн санаабыт астынан, үөрэн төнүннүбүт. Сыры эрэ барыта ман-нык табыллыбат, киһини кынаттаабат. Этэнгэ буолун!

А. КОБЯКОВ, РФ Журналистарын союһун чилиэнэ

Соторутаабыта «Саха» НККК иһинэн үлэтир «Сэргэлээх» студия ытытар «Өркөн өй» республиканской телевизионнай оонньуу-викторинаба Наммыт улууһуттан үс оҕо кыттан кэллилэр. Бу оонньууга Хара үлэ үлэһиттэн уонна Дьоккуускай куораттаагы Д.П.Сомпиловскай аатынан Ойуун Барыта үс түһүмэхтинэн барда. «Өркөн өй» кытылылаахтара Саха омук түгү былыргыттан илдьэ кэлбит культураларын төһө биллэлэрин көрдөрдүлөр. Бу оонньууга үрдүк баалы ылан улуустаабы гимназия үөрэнээччитэ Попова Аня III миэстэни ылан финалга кыттар чыска тигистэ. Аня гимназия, улуус, республика иһинэн ытытыллар араас научнай конференцияларга ситиһиллээхтик кыттар. Кинини кытта билсиэбин эрэ:

көрбүппүт. Балаһыанна быһыытынан биһиги улуус-путуттан үс оҕо кыттыахтаах. Онно сүбэлээн баран кыттарга санаммыппыт. Семенова Надежда Ивановна миһигин, Парников Ганяны (НУГ, 9 «в» кылаас) уонна Парникову Аняны (НСОШ-2, 9 кылаас) дьарыктаабыт. Дьоккуускай куораттаагы «Сок Уксай» биһир күн камера иннигэр туттарга-хаптарга үөрэммиппит. Хайдах олоһорго, хаамарга оннооһор үөрэппиттэрэ. Бэлэмнээр кэммитигэр кэлбит оҕолору кытта билсибиппит. Онон доһотторум элбээтилэр. Оҕолор Хаҥалас улууһуттан уонна Дьоккуускайтан бааллара. Ол аата бастакы туурга киин улуустар кэлбиттэр. Биһиги кэннибиттэн Бүлүү бөлөх улуус оҕолоро, онтон илин эңгэрдэр күрэхтэспиттэрэ. Хотугу улуус оҕолоро кыайан кэлбэт буоланнар, онно заочнай буолуохтаах.

Ыччат айар, дьулуһар...

САРСЫНЫҢ САРГЫЛАННЫҢ!

— Аня, «Өркөн өй» телевизионнай оонньууга ситиһиллээхтик кытылыккынан эсэрдэлибин. Кылга-стык бэйгэ тускунан кэспэ эрэ.

— Мин гимназия 9 «б» кылааһыгар үөрэнэбин. Ийэм Түбэттэн төрүттээх буолан оҕо сааһым кэрэ айылбалаах Түбэ нэһилиэгэр ааспыта. Дьонум биһигини үөрэттэрэри Намга мин оскуолага барарбар көһөн кирибиттэрэ. Биһиргэ төрөөбүт биэспит. Мин иккис оҕо буолабын. Ийэм Дария Петровна 8-с №-дээх оҕо саадыгар үлэтир, онтон аҕам Петр Петрович Нам 2-с №-дээх орто оскуолатын учуутала.

Күрэххэ кыттарбытыгар бэриллибит уонтан таһа тематтан талан эссе оҕорон тийбиппит уонна бэйэбит туһунан видео презентация оҕорбуппун. Ол бастакы түһүмэх диэн ааттанар. Иккис интеллектуальнай түһүмэххэ боппуруостары талан ылан онно эппиэттээбиппит. Бу түһүмэх темата «Обряды наших предков» диэн этэ. Мин санаабар, бары үчүгэйдик кытынныбыт. Хас түһүмэх аайы экспертер баал туророллар. Мин үрдүк баалы ылааммын үһүс миэстэбэ табыстым. Онон олунньуга финалга кыттабын.

— Инникигэр тугу былаанныгыны!

— Үөрэхпэр өссө кыһалдыам. Быыл экзамен туттарабыт, онно бэлэмнэниэм. «Инникигэ харды» научнай-практической конференцияба кыттар баҕалаахпын. Эссе биер куонкурс биллэрбиттэрин иһитим. Музей экспонаттарын кэспир, көрдөрөр гитар куонкурустара, онно баҕар кыттыам. Гимназиябын бүтэрдэхпинэ журналистика эбэтэр муниципальнай управление идэтигэр туттарсыам. Эссе быһаарына иликпин.

Түгэнинэн туһунан гимназиям учууталларыгар уонна «Түөлбэ» оҕо эйгэтин киинин үлэтигэр барба махталбын тиэрдим этэ. Хас биридди учуутал мин талааммын арылар, өйбүн-санаабын сааһылыыр, толкуйдуур дьобурбун сайыннарар, ситиһиллээх буоларбар кыһаллар, сыратын уулар.

Гимназияба ытытыллар араас тэрээһиннэри тэрийэр Садовникова Алена Егоровна Аня туһунан маньык кэспир:

— Гимназия иһинэн президентскэй совет үлэтир. Аня онно культура министрин солбуйааччы диэн дуоһунастаах. Бу үлэтигэр олус эппиэттээхтик сыһыаннаһар. Оҕолор төһө да бириэмэлэрэ суох буоллар быыс-арыт булан ону-маны тэрийэллэр, мустаннар. Аня гимназияба ытытыллар мероприятиеларга барытыгар көхтөөхтүк кыттар. Ааспыт 2008 сылга рейтинговай система кирибитэ. Сыл түмүгэр элбэх баалы ылыт үөрэнээччи стипендия ылар диэн быһаарбыппыт. Гуманитарнай кылаастарга Аня саамай үрдүк баалы ылан гимназия стипендиятын тутта. Инникитин Аня өссө сайдыа, айыа, үлэтиэ, гимназияба элбэх ситиһиллэри аҕалыа диэн эрэлбит улахан.

Кэспэти Ирина РЕЕВА

Намга кэлээт да мин «Түөлбэ» оҕо эйгэтин киинин үһүс улааччыта буолбутум. Бастаан «Дьырылыатта» фольклорнай ансамбылга дьарыктаммытым, онтон краеведческой куруһуокка кирибитим. Маҕнайгы учууталым Спиридонова Елизавета Викторовна үчүгэйдик үөрөппит буолан билигин үөрэби, билини ыларбар улаханник ыарырыбаппыт. Улуустаабы гимназияба бэһис кылааска кэлбитим. Кылааһым салайааччыта Голикова Людмила Григорьевна биһиги барыбыт туһугар олус кыһаллар. Биһиэхэ элбэх оҕо нэһиликтэртэн кэлэн үөрэнэр буоланнар кини ийэли иһирэх сыһыана олус наада дии саныбын. Кылааспыт гуманитарнай хайысхалаах буолан араас чинчийэр үлэлэри, ырытылары оҕоробут, ытытыллар тэрээһиннэргэ барытыгар көхтөөхтүк кыттабыт.

— Аня, эн научнай үлэнэн дьарыктанар эбикин дии!

— Билигин иккис сылбын биер темаба үлэли сылдыабын. Үлэм аата «Модификационные изменения красной смородины на примере Намского улуса» диэн. Салайааччы Федорова Вера Михайловна ыйан-кэрдэн биэрэр. Бу темабынан ааспыт сылга «Инникигэ харды» научнай-практической конференцияба кытыбытым. Улууска, регионга, республикаба ытытыллыбыкка барытыгар кытыбытым уонна республиканскай III миэстэни ылар чыска тиксибитим. Бу үлэбин өссө салбыыр былааннаахпын. Бу үлэм иннинэ эмиэ хас да үлэлэрдээх этим. Эссе улуустаабы «Энсиэли» хаһыакка ыстатыйалары суруйааччыбын.

— «Өркөн өй» телевизионнай оонньуу-викторинаба хайдах кытылыккынан кэспэ эрэ.

— «Түөлбэ» тийбиппэр интернет ситимин нөҕүө оонньуу балаһыанньатын ыппыттарын

ЧИНЧИЙЭР ҮЛЭ АБЫЛАҢА

Тохсунньу 9-10 күннэригэр республикатаабы «Инникигэ харды» научнай-практической конференция Дьоккуускай куоракка буолан ааста. Биһиги оскуолабытыттан 5 оҕо кытынна. Бу оҕолор үрдүк ситиһиллэрэ, биллэн турар, элбэх үлэттэн таһыста. Кинилэр бу иннинэ сэттиннигэ улуустаабы «Инникигэ харды» научнай-практической конференцияга кытыбыттара. Манна оскуолабытыттан 18 үөрэнээччи кытыбыта. Кинилэргэн Аргунова Нарьяна (10 кыл.) «Состояние осанки учащихся ХСФАШ», Иванова Иванна (6 кыл.) «Сравнение урожайности районированных сортов пшеницы на территории Никольского наслега» дакылааттара маннайгы миэстэни ылыттарар.

эйилэр туһунан матырыйаал хомуйбут. Иккис сылыгар ханник сорт үүнүүтүнэн саамай үчүгэин быһаарыт, оттон быыл төһөннөрүбүт. Экспертэр бу үлэни российскай таһымга тахсыан сөп диэн үрдүктүк сыаналаабыттара.

Оскуолабытыттан түөрт үлэ 2-с миэстэбэ: Аммосова Лида (5 кыл.) «Амма Аччыгыйа «Куйуур» кэспээнин тыла-өһө», Григорьев Коля (8 кыл.) «Алын сүһүөх кылаас оҕолоругар олонхону үөрэтиигэ электроннай матырыйаал», Колесова Кристина (7 кыл.) «Русские и эмотивные междометия», Тургунбеков Тимур (6 кыл.) «Латинизмы в русском языке» тахсыбыттара. Лида дакылаатын 4-с кылааска саҕалаабыт. «Куйуур» кэспээнгэ паараласпыт, хоһуласпыт тыллары булан суруйбут, ырышпыт. Григорьев Коля 5-с кылаастан ыла үлэтир. Аан бастаан саха-француз оскуолатын оҕолоругар уонна Хамаҕатта нэһилиэгин олохтоохторугар анкетирование ыппыт.

Түмүгэр, 1-4 кылаас үөрэнээччилэрэ олонхону үчүгэйдик билбэттэрин быһаарыт уонна

алын сүһүөх кылаас оҕолоругар анаан электроннай матырыйаал оҕорорго быһаарыммыт. Кристина тематынан иккис сылын үлэтир. Бастакы сылыгар матырыйаал хомуйбут, тематическай тылдыт оҕорбут. Онтон иккис сылыгар саха тылыгар эмотивнай саҕа аллайылырга тылдыт оҕорон тэнгэнэн көрбүт. Тимур нуучча тылыгар латинскай төрүттээх тыллары үөрэтэн, ылыргы Рим историятын билбит.

Өссө үс үлэ 3-с миэстэни ылыттарар. Манна Захарова Саха (9 кыл.) «Северный котжанок», Олесова Вика (8 кыл.) «Саха нуруотун чабырҕаа электроннай матырыйаал», Туприна Лилия (9 кыл.) «Аал-луук мас в иллюстрациях к олонхо Ньургун Боотур Стремительный» дакылааттара бааллар.

Бу оҕолор бары дьяныһан турар, хас да сыл туханы бырааппакка, бириэмэлэрин сатаан аттаран, чинчийэр үлэнэн дьарыктананнар элбэи ситистэхтэрэ уонна, саамай сүрүнэ, элбэх билини ыллахтара.

Настя БЕРЕЖНЕВА, 8 кылаас, ХСФАО, «Репортер» түмсүү

Күннэтэ көрөр дьоммут ТӨРӨӨБҮТ НЭҢИЛИЭГИН ААТТАПТЫТА

Эдьийбит Дьяконова (Лукинова) Анна Иннокентьевна биһиги аҕаларбытынан эһэлэрбит биһиргэ төрөөбүттэр. Ааныс аҕата Элигиэнтый (Быксы) биһиги аҕабытыттан балыс эбит. Кини айылҕаттан бэриллибит сүдү хомуһуннаах, гипнозтаах, мэнэрийэн эмтиир, онтуунан сүрдээгин эрдээнэрэ эбитэ үһү. От үлэтигэр ас астааччынан, үтөһүлээх лэпшиэскэ онгорооччунаан сылдьар эбит. Ол сылдьан хомуһуна киридьинэ, сирэйэ дыгдачы үлээн хаалар эбит, ону биһиги аҕабыт Нуучча Ньукуус быраатын оонньоон: «Дьэ эмиэ кириэрэ кириэрэи гыммыт.» — диэн хаадыһыыр, ол иһин Элигиэнтый ыксаан тэйиччи, былыргы дьон унуохтарыгар баран мэнирийэн, хомуһуунун таһаарынан, чэпчээн кэлэр эбитэ үһү.

Элигиэнтый сокуоннай сааһын туолан Уус-Алдан Найахы нэһилиэгин баайа Улахан Парников диэн киһи Верхоянскай улуһунтан хамначчыт оҕостоору Өлөөнө диэн эдэр дьахтары аҕалытын кэргэн ылбыт. Өлөөнөтө эмиэ хомуһуннаах мэнирик буолан, нэһилэ сылтан эрэ ордук ыал буолан олоһорбуттар, биер кыыс оҕоломмуттар 1929 сыллаахха, Ааныс диэн ааттабыттар уонна эйэлээхтик кыайан олоһу суохпут диэн арахсыбыттар. Кыыс аҕатыгар хаалбыт. Кыһыл оҕону Дьяконов Иннокентийдаах (Буддуйаан) иитэ ылан Сыандырга олохсуйбуттар, онно Ааныс үс сааһыгар диэри Өлөксөөс диэн дьахтарга итиллибит.

Ааныс төрөппүт аҕата Элигиэнтый Ноговицын Андрей (Наркыам) балтын Балбаараны кэргэн ылбытыгар кыһынан Ааныһы төттөрү ылбыт. Онно Ааныс кыараҕас урэх баһа сиртэн төннөн кэлэн кизэн Өлүөнэ өрүс Ньирээйик, Бөлөҕөс арыыларыгар кыһынын кыстанан, аатырар Тараҕана эбэ Өтөх алаһыгар Быкынайга сайылаан улааппыта. Кыра эрдэбиттэн былыргы саха оҕолорун кэмнэринэн, тулу барытын кыайарынан үлэлээн чороччу улаатан Уһун Ааныс диэн сүрдээх үчүгэй таптал ааттанан, уон түөрт сааһыттан «Коминтерн» артыалга хонуу үлэтигэр эр дьон үлэлэрин барытын, онтон «Коммунизм» колхозка, Максим Аммосов аатынан совхозка Жарыйалаах отделениетыгар 28 сыл устата биер күн өрөбүлэ, уопускаата суох пенсияга тахсыар диэри энкилэ суох, үтүө суобастаахтык уонна үрдүк таһаарылаахтык ыанньыксыттаабыта.

Анна Иннокентьевна эдэр эрдэбинэ сүрдээх үчүгэйдик тойук туойара, ыһахтарга оһуохай тылын этэрэ. Бэйэтин олус кыанара, спортсмен бэрдэ этэ, үрдүгү көтөрө. Көбөкөнүн нэһилиэгин, Нам оройуонун ыһахтарыгар 400, 800 м сүүрүүлэргэ чемпионнуура. Сайын окко эр дьонтон итэҕэһэ суох илигинэн от охсоро, уоннуу күннээх декадаларга өрүү бастыыра. Ыанньыксыттыы сылдьан Нам оройуонугар биер бастагынан биер ынахтан 2000, 3000 л үтүгү ыан чемпионнуура. Анна Иннокентьевна эдэр эрдэбиттэн энкилэ суох үрдүк таһаарылаахтык, элбэх түбүктээхтик-сыралаахтык үлэлээбитин Нам оройуонун уонна Саха республикатын салалталара үрдүк сыананы биербиттэргэ кэрэһэллиллэр: 1959, 1974 сс. - САССР Верховнай Советын Бочуотунай грамоталара, 1970 с. - В.И. Ленин 100 сааһынан үлэбэ кыһынын иһин ССРС Верховнай Советын президиумун юбилейнай мэтээлэ, 1975 с. - «IX пятилетка ударника», 1976 с. - 1975, 1976 сс. «Социалистической куоталаһы кыайылыаага» знактара, 1977 с. - «Кыайыбы 30 сылынан» юбилейнай мэтээлэ, М. Аммосов аатынан совхоз «Бочуотун кинигэтигэр» аата киллэриллибитэ, 1978 с. - «Үлэбэ кыһынын иһин» мэтээлэ, 1979 с. - «Үлэ ветерана» мэтээлэ, «1978 сыл социалистической куоталаһы кыайылыаага» знак, 1993 с. - Нам улуһун Бочуотунай грамотата, «Нам оройуонун Бочуотуннаах гражданина» аат ингэриллибитэ о.д.а. 1961, 1963, 1965, 1971 сс. Көбөкөнөөбү быһыбардыр уокуруктан оройуон үлэтигэтин депутаттарын советтарыгар депутаттынан быһаардаммыта.

Дьэ, мань этэр буоллахтара кинини үлэ киэргэтэр диэн. Үөрөбө суох, тулаайах үөскээбит Анна Иннокентьевна билигин 80 саһын туолан, төрөөбүт Көбөкөнүн нэһилиэгиттэн харыс сири халбаһнаа-бакка, сэмэй үлэтинэн, сирдээх майгытынан бар дьонун үрдүк убаастабыллынан ылан, бэйэтин курдук үтүө үлэти олоһун аргыһынаан Дьяконов Василий Николаевичтын биер уол оҕолонон, икки сиэннэрин бүүбэйдэһэн ньир-бааччы үөрэ-көтө олоһоллор. Баҕарыабын кинилэргэ өссө да күн сиригэр баар уһун дьоллоох-соргулаах олоһу.

В.Н. ЛУКИНОВ,

быраата, үлэ, компартия ветерана

ЭДЬИЙБИТ АННА ИННОКЕНТЬЕВНА 80 СААҢЫНАН

Аргыардаах будулҕаннаах сүүрбэһис үйэ Аанын арыһыта, отутугу сылларга Тараҕана талба түөлбөтигэр Ааныс кыыс эйээрэн-айдааран күн сирин Атамай сунумун көрсөн, үктэммитэ хара буорга. Оҕо сааһа - одун хаана үлүмнээбэтэҕэ кини диэки, Оонньуур-саарыыр, ааҕар-суруйар өлүүнү тиксэртэбэтэ. Эрдэ тулаайах хаалан, аймахтарын энэрдэһэн, Эриллибитэ үллэр үлэ үөһүгэр, буспута-хаптыта бэйэтин көлөһүнүнэн. Айбыттарын куттарын тутан, кыталыктыы Кынталдьыйа, көтө-дайа чөлчөкитик туттара, Кыһылахтаах куоластаах ырыаһыт бэрдэ, Оһуохай охсооччу, көрү-нары көбүлээчи бастыҥа этэ... Улуу Ленин комсомолун,

коммунист партия эрэллээх байыаһа буолан, Дьүөгэлэрин, доһотторун өрүү үрдүккэ, инникигэ угуйара, Колхоз, совхоз күүрээһинэ үлэтин, пятилеткаларын Куоталаһытын аайы кыайан ударник аатын сүкпүтэ. Биер чаҕылхайынан икки-үс тыһыынчалар Кириилэрин үтүгү ыһыһына туруулаһан ситиһэн Бүтүн республикага-оройуонга суон сураһырбыта... Айылгытын сиэринэн эдьийбит Ааныс, Аанын толорон, Баһылай убайдыын энэрдэһэн Аал уоттаах ыал буолан, уол оҕолонон, Аартытын буллара, туяахтарын хататтаран Алтыһан олоһон, сиэннэрин бүүбэйдэһэн, Аналлаах сынныаланга дуоһуяа-астына Албаннаах сэрим-үлэ ветерана күөннэрин Алгыстаах, чиэстээх сүһүөхтэригэр сылдьан Аймах-билэ дьоннорунаан алтыһа-сэһэргэһэ Ойор көмүс күннүүн күрөстэһэ уһун дьоллоох, Соргулаах олоһо эрэллээх, ааспыт олох Эрчиминэн мингэлэһэн дьулуһуулар - Мэнгэ хайаҕа! Айхал буоллун чэрдээх илиилэргэ! Уруй буоллун дьолу уһансыбыттарга! Үлэ - чизэ, албан аат дэспиттэргэ! Нөрүөн-нөрүгү, сирдээҕи мөрүгөн буолуохтун!

Н.Н. ПЕТРОВ

(Төлөбүрдээх төрүөккэ бэчээттэнэр)

ОЛУННЬУ

PDF Compressor Free Version

Айыы үөрээ эгэринэн, Олунньууга Одуун Хаан чугаһыгар Одуун ахсыс халлаан айыыта буолар. Кини — Орто дойдуга буор кута. Одуун — төрүт буор кут. Халлаан эттиктэрин, киһи бодотун Одуун үөскөспит. Одуун Хаан Дьылга Хаан курдук дьылҕаны онорор эбит. Уратылары: Дьылга Хаан суолтата — билини таһаарыы, оттон Одуун Хаан дьылҕаны онорор.

Ый сагаланыыта

Олунньу маңнайгы күнэ — дьыл оройо, кыһынны хонук аһаара бүтэр. Кыстыкка бэлэмнэммит ас аһаара сиэниллэр. Маңхаһайга бурдук, кыбыыга от лоп курдук аһаара хаалбыт буоллаҕына, үчүгүйдик сыл тахсыахха сөп. Олунньу тохсунньуттан туох да уратыта суох. Ый сагаланыыта тохсунньу курдук хабараан Саха итэҕэлиинэн, Дьыл оҕуна аһаар муоһа тостон, хаанын көрөн, онуоха эбии иккис муоһа тостоору ыарыытыттан, абатыттан кингэнэр, тымныынан силбиэтэнэр. Олунньу ыйга күн лаппа уһуур, күнүһүн чаҕылхайдык тыгар, дьыбар тахсар.

Сахалар этэллэринэн, олунньу саңатыгар тойон кыыл дойдутугар кэлэн уйатын хаардаан барар үһү. Бөрө үөрдүүр, ханыытын булсар. Олунньу саңатыттан сайын диэки хонугу таһнар аһаала. Мин аһаас күн-дьыл түргэнник барар. Ылалга ынах төрүүр, үрүн ас дэлэйэр.

Олунньу ый күнүн-дьылын билгэтэ

- Олунньу уларыйа сылдьар: тохсунньу курдук томороон тымныылаах, кулун тугар курдук ылаангы күннээх. Олунньуга элбэхтик хаардыыр. Бу ыйга күн чаҕылыгы тыгар.
- Олунньу хаара суох уонна тымныы буоллаҕына — атырдык ыйа итии.
- 1 — бу күн хайдаһый да, ый бүтүүтэ оннук буолуоҕа. Былыта суох, күннээх буоллаҕына, саас эрдэ кэлэр.
 - 2 — күн ортого күннээх буоллаҕына — эрдэтээни саас, былыттах буоллаҕына, хойукка диэри тыалыгар.
 - 10 — тыалырадына — сөңүүлээх сыл.
 - 14 — сулустаах буоллаҕына — саас хойутуур.
 - 15 — хаар суол нөңгө типтэҕинэ, саас хойутуур, чуумпу буоллаҕына, эрдэлиир.
 - 27 — үчүгэй күн-дьыл буоллаҕына, тымныыар.

(Саха ылын халандаарыттан)

Күндү бадтыбын, эдьийбитин, Түбэ нэһилиэтин олохтооҕун **ЗОЯ МИХАЙЛОВНАНЫ** кэрэ-бэлиэ үбүлүөйгүнэн, төрөөбүт күнүгүнэн иттиитик-истинник эҕэрдэлиибит! Баҕарабыт кытаанах доруобуйаны, уйгулаах олоҕу, баар бары үчүгэйи, дьолу-соргуну, оҕолорун, сиэннэрин куруук санааҕын сырдата, үөрдэ-көтүтэ сырыттыннар.

Намтан эдьийин Ксения, балтын Мария дьэ кэргэттэрэ

ПОЛОЖЕНИЕ

проведения турнира по мини-волейболу, посвященного 75-летию Н.С. Дьяконова

Цели и задачи: пропаганда и агитация ЗОЖ; популяризация и развитие волейбола среди населения; установление дружеских и спортивных связей между наслегами; повышение уровня спортивного мастерства волейболистов; увековечивание памяти Н.С. Дьяконова.

Время и место проведения: соревнование проводится 7-8 февраля в с. Харылах. Мандатная комиссия работает 7 февраля с 10 ч.

Условия проведения: участвуют женские и мужские команды любых наслегов и возрастных групп; состав команды: мужчины -4 (3 игрока + 1 замена); женщины 5 (4 игрока + 1 замена); взнос с одной команды (женщины-750 р., мужчины-600 р.); за употребление алкогольных напитков и нарушение общественного порядка члена команды вся команда снимается с соревнования.

Награждение: команды, занявшие призовые места в общекомандном зачете, награждаются переходящим кубком, грамотами и призами. Команды, занявшие призовые места, награждаются медалями и грамотами. Присуждаются специальные призы по номинациям.

Заявка: заявки подавать по тел. 29137 в администрацию МО «Юбяковский наслег» до 5 февраля.

Финансирование: расходы, связанные с транспортом и питанием, несут командующие организации.

Данное положение является официальным вызовом.

ПОЛОЖЕНИЕ

открытого улусного турнира по вольной борьбе среди молодежи на призы мастера спорта международного класса Алексева Егора Николаевича, в связи с 50-летним юбилеем

Цели и задачи: пропаганда вольной борьбы, ЗОЖ; повышение спортивного мастерства; укрепление дружеских, спортивных связей между наслегами.

Руководство проведения соревнования: общее руководство проведения соревнований осуществляется администрацией МО «Намский улус», МО «Модутский наслег», ОФКиС МО «Намский улус» и федерацией ветеранов спорта северной зоны. Непосредственное проведение возлагается на главную судейскую коллегию ДЮСШ.

Сроки и место проведения: 6, 7 февраля в с. Тумул.

- день приезда и взвешивания - 6 февраля с 16 ч.
- начало соревнования - 7 февраля с 10 ч.
- торжественное открытие - 7 февраля с 14 ч.

Участники: к соревнованиям допускаются юноши 1989-1991 гг. р., прошедшие мед. осмотр и предоставившие паспорт.

Весовые категории: 50, 55, 60, 66, 74, 84, 96 кг.

Проводится абсолютное первенство по халсагау.

Финансовые расходы: все расходы, связанные с командированием (проезд, питание, размещение) несут командующие организации. Взнос с каждого участника - 100 р. Размещение в интернате ДЮСШ - 100 р., при себе иметь постельное белье. Услуги гаража - 250 р.

Награждение: чемпионы и призеры награждаются медалями, грамотами, ценными призами.

Заявки: участие в турнире подтвердить телеграфно или письменно по адресу: администрация МО «Модутский наслег», тел. 84116127617, 27600 (Р.Е. Гоголев), 27604 (Алексеев Е.Н.), ОФКиС МО «Намский улус» - 84116241700 (Софронов С.А.), ДЮСШ - 84116242783

Данное положение является вызовом на соревнование

Убаастабыллаах улус олохтоохторо!

Биниги улууспут бастакы баһылыга Алексеев Дмитрий Федотович туһунан кинигэ тахсарынан биһигэ үлэлээбит табаарыстарыттан, коллегаларыттан ахтылар хомулла туралларынан кини туһунан ахтыларгытын, хаартыскаларгытын «Энсиэли» хаһыат редакциятыгар Иванов И.И. аһалан тиксэрэгитигэр көрдөһөбүт. Тел. 41496

Военный комиссариат Намского улуса проводит набор из числа граждан, пребывающих в запасе в возрасте от 18 до 35 лет, на военную службу по контракту:

1. В/ч 45142, с. Бабстово, ЕАО;
 2. В/ч 35256, с. Сергеевка Приморского края;
 3. В/ч 51460, п. Красная Речка, г. Хабаровск;
 4. В/ч 86373, п. Барановский Приморского края;
 5. В/ч 26381, п. Екатеринославка Амурской области.
- Гражданам, заключившим контракт о прохождении военной службы, предоставляются:
- единовременное денежное пособие при заключении контракта;
 - ежеквартальная премия в размере трех окладов по воинской должности и воинскому званию (выплачивается в течение года в равных частях);
 - ежегодная материальная помощь в размере двух окладов по воинской должности и воинскому званию;
 - ежемесячная компенсация за продовольственный паек или бесплатное питание в столовой;
 - полный комплект обмундирования;
 - бесплатная медицинская помощь;
 - возможность обучаться в гражданских учебных заведениях, по истечению 3-х лет военной службы, зачисление вне конкурса при условии получения положительных оценок на вступительных экзаменах.
- Желающим обращаться в военный комиссариат Намского улуса, справки по тел. 41161, 41138.
- Военный комиссар Намского улуса, подполковник Ю. Шумилов**

МАХТАЛ

Тохсунньу 24 күнүгэр уолбут Яковлев Витек соһуччу күн сириттэн туораата. Биниги ыарахан кэммитигэр кемелеспүт аймахтарбытыгар: Намтан Саввин В.Д., Саввина Т.Е., Аммосова Г.А., Саввин Д.И., Феоктистова Н.С., ыаллыы олоорор Миронова Р.М., Авксентьева А.Е., Якутский Саввин А., Саввина М.Д., Охлопков А.А., Феоктистов Н.С., Феоктистов С.Н., Феоктистова С.Н., Феоктистова М.Н., куорат Хатаһыттан Дмитриев Г.Г., Моченкова М.Е., Васильева М.С., Уус-Алдантан Васильев С.С., Барашкова Ф.И., уолбут табаарыстарыгар улахан махталбытын тизрэдбит.

Феоктистова Д.С., Яковлевтар

ИДЬУО ИИТИННЭРЭР

БИИР МӨЛҮЙӨН ИЭС ЫЛБЫТ...

Ааспыт нэдиэлэҕэ 2 киһи кырбаммыт, 5 уоруу тахсыбыт. Партизан олохтооҕо Попов В.И. тохсунньу 28 күнүгэр сайабылыанна суруйбут, онно этиллэринэн, 2001 с. «Агро-Лена» бааһынай хаһаайыстыбаҕа «ЛГ-680» маркалаах ,198, 819 солк. суумалаах пилорама бэриллбитэ ханна баара биллибэт. Тохсунньу 29 к. Нам с. Г.Т. Соколовтан кладовкатын күлүүһүн алдьатан кирэн эт, балык уорбуттар. Хамадатта олохтооҕо Осипова З.И. биллэрбитинэн, учаастагыттан 125 тыһ. солк. суумалаах лафетын уорбуттар.

Тохсунньу 26 күнүгэр Нам селотугар оперативнай-ирдири операция комизгар гр. Ф.Я. Калугинтан 202 гр көлөспүнэ бьылдьаммыт. Тохсунньу 29 күнүгэр Нам с. олохтооҕо Ядрихинской И.Н. биллэрбитинэн, өссө 2007 сылга гр. Никифоров А.А., Бүлүү улуһун Хампа нэһилиэтин олохтооҕо, киниттэн 1 мөл. солк. 3 ыйга иэс ылбыт уонна баччаанга диэри биэрэ илик, дойдутугар баран хаалбыт. Нэдиэлэ устата 160 киһи мизэрэлэммит. ГАИ 383 транспорты бэрэбиэркэлээбит, 114 борококул толорбут, 1 итирик суопшар тутуллубут, стоянкаҕа 4 массына турбут.

ПОЛОЖЕНИЕ

республиканского турнира по гиревому спорту на призы мастера спорта по гиревому спорту, неоднократного призера, чемпиона Дьяковского А.В.

Цели, задачи: пропаганда ЗОЖ, популяризация гиревого спорта среди населения, повышение спортивного мастерства.

Место и время: проводится в с. Хамагатта 15 февраля. Взвешивание участников с 9 ч. до 11 ч. Начало соревнований с 11 ч. в здании дома культуры.

Руководство: общее руководство возлагается на отдел спорта и ФК и федерацию гиревого спорта Намского улуса.

Участники: в турнире принимают участие спортсмены наслегов, а также спортсмены других улусов. Весовые категории: 60,65,70,80,90 и выше 90 кг.

Условия: соревнования проводятся в двоеборье (толчок, рывок) по действующим правилам, утвержденным федерацией гиревого спорта РФ, вес гири 24 кг.

Награждение: участники, занявшие призовые места в своих весовых категориях, награждаются медалями, грамотами и призами.

Финансирование: награждение и организационные расходы за счет проводящей организации. Расходы по командированию участников (проездные, питание) несут командующие организации.

Заявки: предварительные заявки на участие в соревнованиях подаются по тел. (41162)41700, 26130, ОФК и С МО «Намский улус». В мандатную комиссию предоставляются: именная заявка с визой врача, с печатью мед. учреждения и спортивной организации, паспорт. Работает кафе.

Настоящее положение является официальным вызовом.

Таптааһа күн-күбэй ийэбит, эбэбит, Нам селотун олохтооҕо, үлэ, тыыл ветерана, сэрии оҕдообото	Улуус Ытык киһитэ, урукку Ленин аатынан колхоз ыччат-комсомольскай ферматын бастакы тэрийсээччитэ, наставника, республика бири биллиилээх ыаныксыта, «Ленин» ордены кавалера
КОРЯКИНА Матрена Михайловна бу дьыл тохсунньу 31 күнүгэр ыалдьан күн сириттэн барытын бары аймахтарыгар, үлээннээхтэригэр, билэр дьонугар диригин курутуунан туран ийитиннэрэбит.	СИДОРОВА Фекла Васильевна 89 сааһыгар сылдьан ыалдьан өлбүтүнэн кини кыһыгар Харлампьева В.Ф., күтүөтүгэр Протопопов Н.Н, сиэнигэр, бары аймахтарыгар, билэр дьонугар диригин кутурбаммытын тизрэдбит.
Кыргыттар, күтүөттэрэ, кийиитэ, сиэннэрэ	Нам улууһун ветеранарын совета
Улуустаагы киһи балыһа администрацията, профсоюзной тэрилтатэ, поликлиника коллектива бэйэтин үлэтигэр Корякина Саргылана Егоровнаҕа таптааһа ийэтэ	Нам улууһун Ытык киһитэ, «Ленин» ордон кавалера, социалистическай үлэ кыайылааба, коммунистическай үлэ урданига, бэринилээх коммунист, Ленин аатынан колхоз, кэлин «Комсомольскай» совхоз бастың дьорката
КОРЯКИНА Матрена Михайловна уһун ыарахан ыарыыттан өлбүтүнэн диригин кутурбаммытын тизрэдэлэр.	СИДОРОВА Фекла Васильевна уһун ыарахан ыарыыттан ыалдьан өлбүтүнэн кыһыгар, күтүөтүгэр, сиэнигэр, бары аймахтарыгар, чугас доботторугар диригин кутурбаммытын тизрэдэлэр.
Өр сылларга эйэ-дэмнээхтик биһиргэ ыалдьан олохтооҕо Корякина кыстарыгар Саргылана Егоровнаҕа баар-суох күндү киһитин, күн-күбэй ийитин	СИДОРОВА Фекла Васильевна уһун ыарахан ыарыыттан өлбүтүнэн кыһыгар, күтүөтүгэр, сиэнигэр, бары аймахтарыгар, чугас доботторугар диригин кутурбаммытын тизрэдэлэр.
КОРЯКИНА Матрена Михайловна сүтэрбит ыар күннэригэр хомолто кутурбаммын холбуубут. Таптааһа ийэң сырдык мессуэна эн инники олохор өрүү күөс-көмө буолуохтун.	Нам улууһун коммунистара
Тихон Александрович, Александр Тихонович Сисоловтар уонна Е.М. Попов дьэ кэргэттэрэ	«Хамагатта нэһилиэгэ» МТ дьаһалтата, олохтоох сэбиэт депутатытара, нэһилиэк ветеранарын сэбиэтэ, общественнона «В.И. Ленин» ордены кавалера, колхознай-совхознай тутуу ветерана, Нам улууһун, Хамагатта нэһилиэгин бочуоттаах граждана, үлэ, тыыл ветерана
Таптыыр уолум, сизимин, убайым ЯКОВЛЕВ Витек эдэр сааһыгар бу күн сириттэн хомолтолоохтук барытын бары аймахтарыгар, табаарыстарыгар диригин курутуунан туран ийитиннэрэбит.	СИДОРОВА Фекла Васильевна уһун ыарахан ыарыыттан өлбүтүнэн кыһыгар, күтүөтүгэр, сиэнигэр, бары аймахтарыгар, чугас доботторугар диригин кутурбаммытын тизрэдэлэр.
Ийэтэ, эбэтэ, быраата Слава	Правление и профком ПО «Илгэ» и «Байдам» ыражаат глубоке соболезнавание Чупрова Екатерины Егоровне, родным и близким по воду кончины после продолжительной болезни
Убаастабыллаах кырдыбаас саңаспыт, «Ленин» ордон кавалера	ЧУПРОВА Егора Семеновича, ветерана ВОВ и труда, отличника потребительской кооперации РФ, почетного гражданина Намского улуса.
СИДОРОВА Фекла Васильевна уһун ыарахан ыарыыттан олохтон барытын бары аймахтарыгар, доботторугар, биһиргэ олохтооҕо Хамагатта олохтоохторугар диригин кутурбаммытын тизрэдбит.	Катба, Женба, Славага үтөкөн аҕабыт, килбизнээх үлэтэ билииллбит бэлэлэрдээх, суруксу бастына, сэрии, үлэ ветерана, улуус Ытык киһитэ
Күндүтүк саньыр, ытыктыр саңаспыт, өр сылларга «Нам», «Комсомольскай» совхозтарга ыаныксыттан үтө суобастаахтык үлэлээбит, үлэ, тыыл ветерана, Нам улууһун Ытык киһитэ, «Ленин» ордены кавалера	ЧУПРОВ Егор Семенович сырдык-сылаас ыырдаах күн сириттэн букатыннаахтык тэбитинэн ис сүрэхтэн кутурбаммытын тизрэдбит.
СИДОРОВА Фекла Васильевна уһун ыарахан ыарыыттан олохтон туора абытынан кыһыгар, эдьийбитигэр Варвара Федоровнаҕа, сиэнигэр, бары чугас дьонугар диригин кутурбаммытын тизрэдбит.	Тетя Аня, баба Валя
Харлампевтар, Стрекаловскайдар, Мальцевтар, Колесов Е.	Үлэ, тыыл, сэри ветерана
Ленин аатынан колхоз Ары-Тиит биригээдэтин ыччат-комсомольскай ферматын бастакы наставника, «Ленин» ордоннаах аатырбыт ыаныксыт, улуус Ытык киһитэ	Егор Семенович ыалдьан өлбүтүнэн оҕолоругар, сиэннэригэр, аймахтарыгар диригин кутурбаммытын тизрэдбит.
СИДОРОВА Фекла Васильевна 2009 с. тохсунньу 30 күнүгэр 89 сааһыгар ыарахан ыалдьан күн сириттэн барытын бары аймахтарыгар Харлампьева Варвара Федоровнаҕа, күтүөтүгэр Протопопов Николай Николаевичка уонна сиэнигэр диригин кутурбаммытын тизрэдбит.	Нам улууһун ветеранарын совета
Хамагаттаттан үлээннээхтэрэ: Винокурова У.Ф., Чурмошенцева Л.А., Винокурова Т.Д., Данилова Е.Г., Васильева А.И., Максимова А.И., Овчинникова Р.С., Захарова А.И., Соловьева М.Д.	Нам селотун ытык олохтооҕо, сэрии ветерана
	ЧУПРОВ Егор Семенович күн сириттэн барытынан кыһыгар Чупрова Екатерина Егоровнаҕа, бары аймахтарыгар, чугас дьонугар диригин кутурбаммытын тизрэдбит.
	«Ленскэй нэһилиэк» МТ дьаһалтата, нэһилиэк ветеранарын, депутаттарын сэбиэттэрэ

Редактор КАСЬЯНОВ В.Г.
ОТДЕЛЛАР: информация, сурук, төрүт культура — 41496; ; бухгалтерия — 41141; факс — 41141; редакционнай- издательскай ситим — 41332

Тэрийэн таһаарааччылар: СР Правительствота, «Нам улууһун «Энсиэли» хаһыат редакцията» государственной учреждение. Маасабай информация средстволарын туһунан РФ сокуоннарын тутуһуну хонтуруоллуур уонна регистрациялыыр РФ бэчээккэ Госкомитетин СР региональной управлениетыгар 2003 с. бэс ыйын 20 күнүгэр регистрацияламмыт нүөмэрэ — ПИ №19-0428.

Сурукка ааккытын-суолгутун, үлэҕитин, дьийэит аадырыһын чопчу ыйың. Редакцияҕа киирбит суруктар төннөрүллүбэттэр. Автор этэрэ хаһыат санаатынын мэлдьи биир буолбат.

“ЭНСИЭЛИ” - Нам улууһун хаһыата.
678380, Саха Республиката, Нам улууһа, Нам сэл., Заложной уул. 4.
E-mail: editor@namtsy.sakha.ru

“Энсиэли” хаһыат редакциянай-издательскай ситимигэр талылыһна уонна тангылыһна. Хаһыат Дьокуускайга «Якутия» медиа-холдинг» ОАО бэчээттэнэ, Орджоникидзе уул. 38. Формата А3. Кээмэйэ 1,0 бэчээт. лис.

Көңүл сыйанан атыыланар
Индексэ — 54889. Тираһа — 2468
Бэчээккэ илии баттанна — 12:00 ч. 03.02.2009
Сакааһын №-рэ — 09